

СТРУЧНИ РАД

УДК: 316.662-055.2(44)"18/19"

305-055.2(44)"18/19"

06.05ГОНКУР:821.133.1

Маријана С. Јурошевић-Козомара*

Докторанд Филолошког факултета Универзитета у Београду

ЗАСТУПЉЕНОСТ ДОБИТНИЦА У ОКВИРУ ГОНКУРОВЕ НАГРАДЕ

Сажетак: У земљи књижевних награда, Француској, најпрестижнијом се сматра Гонкурова награда; постоји више од једног века и само 12 пута је додељена женским ауторима. Сагледавамо околности које су утицале на стварање тако велике разлике између мушких и женских добитника. Кроз кратак преглед положаја жена у току 19. и 20. века, долазимо до њиховог положаја у оквиру Гонкурове награде. Разматрамо да ли њихово слабије присуство у књижевности утиче на одавање признања или оно зависи од састава самог жирија. Број добитника Гонкура поредимо са бројем конкурентске награде Фемина. Уз помоћ података Удружења књижевника о заступљености жена у књижевности долазимо до закључка да се њихово неприсуство међу награђенима Гонкуром не може оправдати њиховим неприсуством у књижевности. Премда број награђених жена у последњих 10 година показује позитиван раст, не можемо да не приметимо да су свих 12 Гонкурових награда, у протеклих 114 година, жене освојиле онда када је међу члановима жирија била барем једна жена.

*marijanajurosevic@yahoo.com

Кључне речи: француска књижевност, књижевне награде, Гонкурова награда, награда Фемина, награде у Француској, жене у књижевности

КРАТАК ОСВРТ НА ПОЛОЖАЈ ЖЕНА У 19. И 20. ВЕКУ

Гонкурова награда је установљена као књижевна награда у Француској на самом почетку 20. века, 1903. године. За више од 100 година колико се додељује, добило ју је само 12 жена. Ова награда је од постанка имала статус књижевног престижа, те сматрамо да је важно разумети зашто су је већином уживали мушкарци. Покушаћемо да сагледамо околности које су утицале на стварање тако велике разлике између мушких и женских добитника. Једна хипотеза би била да слабије присуство жена у књижевности утиче на одавање признања, а друга да одавање признања женама зависи од састава жирија. У циљу објашњења (не)присуства добитница у оквиру Гонкурове награде, укратко ћемо се осврнути на историјске и друштвене прилике које су значајне за положај жена и обележиле су 19. и 20. век, а преко тога долазимо и до њихове позиције у оквиру Гонкурове награде.

Још у време Француске револуције (1789–1795) Кондорсе [Condorcet] се залагао за право гласа жена и право на образовање. По њему, све разлике међу половима настају због различитог и неједнаког васпитања жена и мушкараца (Божиновић, 1995). Олемп де Гуж [Olympe de Gouges] се, такође, залагала за равноправност мушкараца и жена сматрајући да жена треба да има приступ свим функцијама (Божиновић, 1995). Након Француске револуције, у којој су и саме учествовале, жене су створиле услове за постављање питања равноправности. Међутим, Наполеонов законик, донет 1804. године, осујетио је питање равноправности тиме што је јасно прописао да „мушкарцу припадају јавни послови, стицање и одлучивање о наслеђивању стечене имовине, а женина је дужност да се брине за дом и породицу“ (Божиновић, 1995: 9). Захваљујући индустријској револуцији и увођењу машина које су олакшале начин рада, омогућено је запошљавање слабије радне снаге.

У Француској, колевци европског феминизма, где се реч феминизам први пут јавља почетком 19. века када је нотирана у речнику *Робер* [Robert] 1837. године и за чије објашњење стоји да он означава „доктрину чији је предмет ширење права и улоге жена у друштву“, жене тешко остварују то ширење права (Божиновић, 1995: 7). Ипак, захваљујући својим дуготрајним напорима који су обележили читав 19. век, жене су успеле да се донекле изједначе са мушкарцима у погледу права на школовање и права на запошљавање (само у одређеним

занимањима) иако је оно, умногоме, било условљено индустријском револуцијом и потребом за запошљавањем јефтине радне снаге. Сва друга права су, и уласком у 20. век, остала ускраћена, те је свака даља борба пренета у ново доба (Божиновић, 1995).

Историја феминизма у свету указује на то да су жене на различите начине у разним епохама настојале да остваре равноправност са мушкарцима у појединим сегментима друштвеног и политичког живота. То је мукотрпна историја борбе за признавање основних људских права половини човечанства. Сваки напредак био је резултат побуне жена против система који их ограничава, праћен њиховим великим жртвовањем, али и свесним и подсвесним настојањем моћника да се достигнуто изигра или чак употреби против жена, без обзира на карактер друштвеног система“ (Божиновић, 1995: 260).

Феминизам се у почетку појавио у две струје; прва се залагала за образовање жена чији је основни мотив био да оне постану добре супруге и мајке, док је друга тражила грађанска и политичка права, право на образовање и право да женама буду доступна сва занимања (Божиновић, 1995: 17). Овај први талас феминизма обележио је 19. век; његов други талас везује се за шездесете године 20. века. Другом таласу феминизма пут је утрло најпознатије дело Симоне де Бовоар [Simone de Beauvoir] *Други пол*, објављено 1949. године, које се бави „разоткривањем угњетавања жена [...] које су кроз целу историју биле спутаване општеприхваћеним становиштем да су мушкарци норматив, а жене одступање од тог норматива“ (Хортон, Симонс, 2006: 125). Када је реч о праву на образовање

У Француској је тек 1850. године било наређено да се у свим местима са 800 становника (касније 500) отвори по једна школа за девојчице. После те наредбе отворена је само понека школа под контролом католичке цркве. У Француској је женама било дозвољено да похађају разне течајеве који су се одржавали на Универзитету у Паризу, али жене за њих нису показале већи интерес, тако да је 1868. на тим течајевима било свега четири, а 1886. године – 119 студенткиња, с тим што су странкиње биле бројније од Францускиња“ (Божиновић, 1995: 16-17).

Право гласа жене у Француској су добиле тек после Другог светског рата, 1944. године. Исте године, у децембру месецу, после 41 годину од постанка, Гонкур је први пут додељен жени¹.

Година 1968, која је била обележена студентским покретом и бунтом младих, представљала је револуцију за саме жене. Протест против владајућих и дубоко укоревених друштвених норми отворио је простор за веће истицање жена и утицао је на стварање једне другачије климе охрабривши их на путу еманципације. Раднички феминизам покреће питање хијерархије и бори се против сваког облика угњетавања током седамдесетих година.

Када говоримо о занимањима која су жене обављале с краја 19. и почетком 20. века, оне су најчешће надничарке, слушкиње, праље, куварице и дојиље. Прве индустријске радионице омогућиле су женама запослење изван куће и обављање другачијих послова. За време Првог светског рата, када су мушкарци били мобилисани, било је пожељно да се жене прикључе тржишту рада тако да су оне тада преузеле мушке послове; радиле су на обрађивању земље, у фабрикама за наоружање, као шофери у транспорту и као болничарке (Matichard, J. et Rodère G, n.d.).

У истраживањима вредновања књижевница и њиховог рада, пре свега у историји српске књижевности, примећено је да је „механизам маргинализације [...] сложен, не обухвата само искључивање и занемаривање књижевности коју су писале жене, већ производи низ различитих начина дисквалификавања или обезвређивања рада књижевница“ (Томић, 2013: 168-186). Маргинализација на овом пољу није само присутна у мањим националним књижевностима, већ и у већим културама попут француске. У овом раду она се првенствено односи на вид искључивања књижевница из уског круга добитника књижевних награда, и то Гонкура. Њихово дугогодишње искључивање из сфере где се одају признања доприноси већ постојећој маргинализацији и негирању њиховог стваралаштва.

¹ Прва добитница била је Елза Триоле [Elsa Triolet] (1944). Остале добитнице су: Беатрикс Бек [Béatrix Beck] (1952), Симон де Бовоар [Simone de Beauvoir] (1954), Ана Лангфус [Anna Langfus] (1962), Едмонда Шарл-Ру [Edmonde Charles-Roux] (1966), Антонина Маје [Antonine Maillet] (1979), Маргерита Дирас [Marguerite Duras] (1984), Паскала Роз [Pascale Roze] (1996), Пола Констан [Paule Constant] (1998), Мари НДижј [Marie Ndiaye] (2009), Лиди Салвер [Lydie Salvayre] (2014) и Лејла Слимани [Leïla Slimani] (2016).

ГОНКУРОВА НАГРАДА

Гонкурова академија, у почетку настала као књижевно удружење², основана је 1896. године, одмах након смрти Едмона де Гонкура [Edmond de Goncourt], коме је овај пројекат био животни, а који је унео у свој тестамент и за његовог извршиоца именовао Алфонса Додеа [Alphonse Daudet]. У тестаменту је одредио да најбоље прозно дело буде награђено сваке године са 5000 франака [Académie Goncourt, n.d.]. Званично је установљена 1902. године да би се прва књижевна награда доделила 1903. Данас је Гонкурова награда само једна у мноштву награда које се сваке године додељују у Француској, али и поред велике конкуренције, њен престиж траје до данас³. Гонкурова академија је, најпре, настала као својеврсна конкуренција Француској академији, која није придавала велики значај роману као књижевном жанру, а првобитна замисао је била да се поново изгради амбијент салона 18. века. Овом академијом председава десет мушкараца⁴ (њих 8 је именовао сам Едмон де Гонкур у свом тестаменту) који у децембру сваке године уручују Гонкурову награду за најбољи роман. Награда се додељује почетком децембра, после традиционалног ручка коме присуствују сви академици, који се иначе редовно састају сваког првог уторка у месецу, осим лети; њима су браћа Гонкур [Frères Goncourt] наменила и годишњу ренту у висини од 6000 франака (Van Balberghе, 2005). Браћа Гонкур су одувек тежила да око себе окупе све представнике авангарде с краја века као што су Мопасан [Guy de Maupassant], Зола [Emile Zola], Исманс [Joris-Karl Huysmans], Доде, па тако још 1868. оснивају у свом дому књижевни круг познат под називом *Grenier* (Таван). Тако су се састајали сваке недеље у наредних 10 година. Дана 15. децембра 1885. године Едмон де Гонкур је написао у свом дневнику: „Много света на мом Тавану [...] и на крају ових посве мушких окупљања, ништа од женских елемената: жене долазе да траже своје мужеве; и данас оне које одводе мужеве јесу Гђа Доде [Daudet], де Бонјер [de Bonnières], Шарпентје [Charpentier] [...]. Али, моја публика тражи да жене дођу касно, касно, касно...“ (Ducas, 2003: 45-93) (прев. аут.)⁵.

² Société littéraire des Goncourt.

³ По званичним подацима књижевних награда у Француској има 1.150 (Сребро, 2005).

⁴ Популарно су их звали *les Dix* (десеторица).

⁵ Edmond de Goncourt; *Journal* du 15 décembre 1885: « Du monde, beaucoup de monde dans mon Grenier [...]. Et à la fin de ces réunions toutes masculines, un rien d'élément féminin: les femmes venant chercher les maris; et aujourd'hui les rameneuses d'époux [sic] sont Mmes

Гонкуровој академији је признат статус јавног значаја, што рецимо није случај са наградом Фемина, основаној из револта према Гонкуру и у чијем жирију су се нашле искључиво жене. То признање од стране државе омогућује Гонкуру бројне предности као што су, на пример, новчане донације. Ривалитет ова два различита света види се и на примеру Франсоазе Мале-Жорис [Françoise Mallet-Joris], добитнице награде Фемина 1958. године и чланице истоименог жирија између 1969. и 1971. године, када је Гонкурова академија позива да се прикључи њиховом жирију и том приликом је приморава да напусти позицију у конкурентском жирију (Ducas; 2003). Гонкур се успешно изборио за свој континуирани утицај будући да није имао ни једну годину прекида у додели награда од свог постанка као што је то био случај са другим наградама.

Велики значај добијања књижевних награда препознаје се у чињеници што се оне, врло брзо, намећу као нови феномен и нова тежња у животу уметника. Да би један роман постао потенцијални добитник Гонкура, потребно је да буде написан на француском језику и да буде објављен од стране франкофоног издавача (Académie Goncourt, n.d.). Потом, издавачи по свом избору шаљу романе жирију на читање и оцену. Дакле, издавачке куће су уско повезане са књижевним наградама и убирају велики приход од победничког романа. У прилог томе сведочи следећи податак: 1905. године ову престижну награду је примио Клод Фарер [Claude Farrère] за роман *Les civilisés* који у свом првом издању достиже тираж од 15000 примерака, што је невероватно много за период о коме говоримо (Ducas; 2003). Данас, „добар лауреат може да донесе издавачу ни мање ни више него 10.000.000 евра“ (Сребро, 2005) и гарантује сигурну продају од најмање 100.000 примерака (2005). Према томе, јасно је да лауреат непосредно и значајно промовише саму издавачку кућу.

На 114 додељених Гонкурових награда од самог почетка, њих 12 су однеле жене наспрам 102 које су припале мушкарцима, у процентима, то је 10,52% жена наспрам 89,47% мушкараца. Толика разлика потврђује очигледну искљученост списатељица из Гонкурове награде. Са друге стране, уколико бисмо укупан број добитника упоредили са наградом Фемина, долазимо до следећих резултата: од 105 додељених награда, 40 је додељено женама наспрам 65 које су додељене мушкарцима, у процентима, то је 38,09% у корист жена и 61,90% у корист мушкараца. Већ смо споменули да је било потребно сачекати 41 годину да

Daudet, de Bonnières, Charpentier. [...] Mais la généralité de mon public demande toutefois que les femmes viennent tard, tard, tard... »

би се име једне жене нашло на списку добитника Гонкура. Са друге стране, за исти тај период (1904–1944), награду Фемина је већ заслужио 12 жена. Током свих ових година, жиријем Гонкура председавају мушкарци. Уколико посматрамо последњих 30 година, разлика је и даље велика: од 1987. године, Гонкур је наградио женски таленат 5 пута, а награда Фемина 12 пута. То значи да је 41,66% од укупног броја женских добитница Гонкура распоређено на последњих 30 година. Између две жене добитнице некада је било потребно да прође више од 10 година. Како се укупан број додељених Гонкурових награда повећава с годинама, тако одсуство добитница међу њима постаје упадљивије.

Док у састав жирија за награду Фемина улазе искључиво жене од самог почетка, прва жена чланица улази у Гонкурову академију 1910. године, у питању је ћерка Теофила Готјеа [Théophile Gautier] (Ducas; 2003), Жидита Готје [Judith Gautier]. Друга жена се прикључује жирију 1944. године, реч је о Колети [Colette]; председава жиријем од 1949-1954 и за то време три жене бивају награђене. Поред Колете, жиријем Гонкура је од његовог оснивања председавала још само једна жена – Едмонда Шарл-Ру [Edmonde Charles-Roux] (2002–2014). За 12 година њеног председавања, две жене бивају награђене Гонкуром. До сада се у саставу жирија нашло 60 чланова; 53 су мушкарци, 7 жене, од којих су њих 3 у тренутном саставу. Чланице жирија биле су: Жидита Готје (1910-1917), Колета (1944–1954), Франсоаза Мале-Жорис (1970–2011), Едмонда Шарл-Ру (1983–2016), Франсоаза Шандернагор [Françoise Chandernagor] (1995–), Пола Констан [Paule Constant] (2013–) и Вирџинија Деспант [Virginie Despentes] (2016–). На основу ових података можемо закључити да је 100% женских награда додељено од момента од када су жене почеле да улазе у састав жирија. Тешко је закључити да ли можда састав самог жирија нагони издавачке куће да шаљу књиге одређене садржине мушком и женском жирију и да ли мушки и женски жири имају једнак приступ књигама.

Француска у погледу додељивања књижевних награда женским ауторима не одступа од других земаља и европског нивоа, па је тако Нобелову награду за књижевност, која се додељује од 1901. године, заслужио свега 10 жена (Angliss, S., Bruce, J. et al., 2003). Букерова награда у Уједињеном Краљевству постоји од 1969. године; од 49 добитника њих 17 јесу жене и никада није прошло дуже од шест година да награда није припала жени. Немачка књижевна награда, која постоји од 2005. године, 6 пута је припала женама што скоро чини половину од укупног броја добитника. Књижевна награда критике за најбољи роман године у Србији, НИН-ова награда, додељивана од 1954. године, до сада је уручена свега 5 пута женским ауторима. Европска статистика је доста поражавајућа када се осврнемо на прекоокеанске награде, па је тако Пулицерову награду, коју додељује

Универзитет Колумбија из Њујорка, почев од 1917. године од када се додељује, освојило нешто више од 100 ауторки које су се такмичиле у 3 различите категорије (Fact Monster, n.d.).

Подаци Удружења књижевника⁶ у Паризу говоре да је између 1838. и 1994. године, удружење у просеку бројало 22,82% жена и 77,18% мушкараца, од 1998. до 2008. године, 30,35% жена и 69,65% мушкараца. У складу са овим подацима, процењује се да су књижевнице из прве половине века чиниле 20% свих књижевника, док су књижевнице из друге половине века чиниле 30% свих књижевника (Lasserre: 2009). Студије које су се бавиле истраживањем заступљености жена у књижевности у послератним годинама, као и осамдесетих година 20. века долазе до сличних резултата; заступљеност мушкараца је између 70-75%, а заступљеност жена се креће између 25-30% (Lasserre; 2009). Уколико сагледамо процентуалну заступљеност жена у првој половини века, увидећемо да их није било у оној мери мало, у којој су изостајала званична признања и награде. Тачније, број жена у књижевности од почетка до краја 20. века је врло константан и креће се између 22-30% са благом тенденцијом раста у последњих 30 година. С обзиром на то да је током прве половине века женама припала само једна Гонкурова награда, то не можемо оправдати њиховим неприсуством у књижевности.

Анализирали смо податке доступне за прву селекцију Гонкура (око 15 књига улази у први круг) и они се односе само на последњих 10 година. Укупан број књига који је ушао у прву селекцију закључно са 2017. годином је 146; од тога 104 књиге припадају мушким ауторима, док су 42 књиге написале жене. У процентима – мушкарци чине 71,23%, а жене 28,76% што је мање од једне трећине. Иако су жене имале шансе од скоро 30% да постану добитнице, у финалу је одабрано свега 2% жена (укупно три добитнице за последњих 10 година). Видимо да се ова процентуална заступљеност женских аутора, међу књигама које су се нашле у ужем избору за награду, поклапа са подацима Удружења књижевника што говори да су оне присутне у књижевности и да имају константу у стварању, али да постоје потешкоће које се тичу добијања признања. Анализа података из другог круга селекције и из финалног, трећег круга доноси врло сличне бројеве, али се они могу посматрати другачије. Узмимо за пример трећи круг у коме се за 10 година укупно нашло 40 књига, од тога су њих 26 написали мушкарци, а 14 жене. Удео у процентима за мушкарце износи 65%, за жене 35%

⁶ Услов да се постане члан Удружења књижевника јесте да се има једно објављено дело.

и, ако узмемо у обзир 3 победе за 10 година, што чини једну четвртину свих победница распоређених на 114 година, можемо рећи да су спрам свог учешћа жене оствариле максималне шансе за победу.

ЗАКЉУЧАК

Проблем за истраживање смо одабрали због дугогодишње полемике која постоји у француском друштву и тиче се добијања књижевних награда. Уврежено је мишљење, а и статистике показују, да књижевне награде добијају углавном мушкарци⁷. Статистике су сличне када су у питању све књижевне награде, а за Гонкурову награду смо се одлучили због најдуже традиције, континуитета, великог броја додељених награда и уочљиве разлике између добитника и добитница. Међу великим бројем књижевних награда, једини изузетак представљају награде Фемина и *Elle*, чији их и сами називи више оријентишу ка женама. Стога, било је погодно да у раду поредимо разлике у броју добитника и члановима жирија Гонкурове награде и награде Фемина јер је, по неписаном правилу, прва окренута мушкарцима и о њој одлучују мушкарци, а друга женама и о њој одлучују жене.

Подсетићемо се да је друга половина 20. века женама омогућила више него сва претходна раздобља заједно. После Другог светског рата и са другим таласом феминизма, жене постају све активније на тржишту рада. Почетком седамдесетих година, половина жена старости од 25 до 59 година је била радно активна. Тенденција пораста се наставља, па смо према подацима *INSEE* за 2011. годину имали у Француској 34,6 милиона особа старости од 20 до 64 године које су завршиле своје студије и спадају у радно активно становништво. Међу њима, 71% људи су запослени, од тога 76% мушкараца и 67% жена.⁸ Сведоци смо тога да су жене изласком из куће, поред традиционалних улога супруге и мајке, добиле улоге у друштвеном животу.

Говорећи о заступљености међу књижевницима, видели смо да жене чине једну трећину књижевника. Када се дотакнемо Гонкурове награде, женски удео

⁷ Различита истраживања су се бавила полом аутора, њиховом старосном доби, темама које су награђиване, па чак и издавачима код којих су дела објављена.

⁸ Истраживање је рађено за период од 2003-2011. Подаци су доступни на <https://www.insee.fr/fr/statistiques/1281064>.

пада на једну десетину која је достигнута онда када су жене почеле да улазе у састав жирија. Стога, њихово неприсуство међу наградама, не можемо оправдати неприсуством у књижевности будући да је учествовање у књижевности за три пута веће од броја додељених награда. Одсуство награда у животу уметника, поред утицаја на лични развој, има утицаја на финансијски аспект који је важан за свако будуће стварање. Познато је да се награђене књиге много више траже у књижарарама, њихови тиражи достижу пола милиона примерака, а статистике кажу да се најбоље продају Гонкурови лауреати (Aïssaoui, 2015). Поред тога, Гонкурова награда није само израз престижа и признања, она омогућава да се одређени глас чује и са њом се дефинитивно излази из света анонимности и тишине. Говорећи у име друштва, она пружа осећај припадности и тако уједињује два универзума. Јасно је да Гонкуров универзум више припада мушкарцима, делом свакако због његових основних полазишта, историјских прилика у којима је улога жена била јасно дефинисана и тестаментна његовог творца, те га је као таквог тешко променити. Број награђених жена, који одговара пропорцији учешћа у последњих 10 година, показује позитиван раст и тиме нам доказује да се женско стварање више вреднује, као и да је неопходно одржати континуитет у раду како би се променио стари модел понашања и обезбедила будућа признања.

ЛИТЕРАТУРА

- Académie Goncourt. (n.d.). *Le testament d'Edmond de Goncourt*. Доступно преко <https://academie-goncourt.fr/?article=1229173897> (9.4.2018.).
- Académie Goncourt. (n.d.). *Comment participer aux prix décernés par l'Académie Goncourt*. Доступно преко <https://academie-goncourt.fr/?rubrique=1347273939> (9.4.2018.).
- Angliss, S., Bruce, J. et al. (2003). *Чињенице надохват руке*. Београд: Младинска књига.
- Божиновић, Н. (1995). *Женско питање у Србији у 19. и 20. веку*. Београд: Деведесетчетврта & Жене у црном.
- Ducas, S. (2003). Le prix Femina : la consécration littéraire au féminin, *Recherches Féministes*, Vol 16, Num 1, 45-93. Доступно преко <https://www.erudit.org/fr/revues/rf/2003-v16-n1-rf595/007343ar/> (31.3.2018.).
- Horton, R., Simons, S. (2008). *Жене које су промениле свет*. Београд: ИПС Медиа.
- Lasserre, A. (2009). Les femmes du XXe siècle ont-elles une Histoire littéraire. *Cahiers du C.E.R.A.C.C*, 38-54. Доступно преко <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs->

00744200/document (24.03.2018.).

Van Balberghe, E. (2005). « Leur Académie Goncourt, c'est une verrue sur le nez de l'Académie française. » L'interview de Léon Bloy par Estienne (1906). *Cahiers Edmond et Jules de Goncourt*, 12, 153-164. Доступно преко http://www.persee.fr/doc/cejdg_1243-8170_2005_num_1_12_955?q=le+prix+goncourt (28.3.2018.).

Fact Monster. *Women Pulitzer Prize Winners for Letters, Drama, and Music*. Доступно преко <https://www.factmonster.com/people/women-influence/women-pulitzer-prize-winners-letters-drama-and-music> (14.4.2018.).

Guedj, H. (30.8.2013.) *Le taux d'emploi des hommes et des femmes*. Доступно преко <https://www.insee.fr/fr/statistiques/1281064> (18.06.2018.).

Aïssaoui, M. (28.10.2015.) Goncourt, Renaudot... Pourquoi les prix littéraires sont si précieux ?. *Le Figaro*. Доступно преко <https://www.lefigaro.fr/livres/2015/10/28/03005-20151028ARTFIG00164-goncourt-renaudot-pourquoi-les-prix-litteraires-sont-si-precieux.php>. (18.06.2018.).

Matichard, J. et Rodère G. (n.d.). L'évolution du rôle des femmes au XXème siècle. Доступно преко <http://tpejulieetgwendoline.blogspot.com/> (18.06.2018.).

Сребро, М. (2005). Сјај и Беда Гонкура, *Летонис Матице Српске*, књ. 475, св. 1-2, 202-217.

Томић, С. (2014). Норма, књижевнице и истина, *Култура*, бр. 143, 168-186.

MARIJANA S. JUROŠEVIĆ-KOZOMARA

CIVILIZATION AND SAVAGERY IN WILLIAM GOLDING'S *LORD OF THE FLIES*

Summary: The intention of this paper was to examine the number of male and female winners of the Prix Goncourt, France's highest literary honor. There is a great discrepancy between the number of male and female winners of the oldest literary prize with a history of over a century which has influenced French culture and proved that it is more desirable to be a man in order to become a laureate. During Goncourt's long history of 114 years, 12 women were awarded in comparison to 102 awarded men. The first woman was awarded at the 41st Goncourt. We examined the overall female presence in the literature of the 20th century. By examining the records of the Association of Writers, we can conclude that the presence of women in literature has been more or less constant from the beginning of the 20th century to the present day and

has varied between 22% and 30%. We can therefore conclude that the lack of women laureates of the Prix Goncourt is not strictly correlated to women's presence in literature. Their presence in literature is three times bigger than the number of awards. An analysis of gender distribution among judges shows that there is a strong connection between women being awarded and a woman being on the jury. The number of Goncourt winners was compared to the number of the Prix Femina winners (a rival prize where the power of decision-making is exclusively female). An analysis of the records of the first-round selection of nominees in the last decade of the Prix Goncourt further implies that the proportion of women winners corresponds to the proportion of female participants.

Keywords: French literature, the Prix Goncourt, the Prix Femina, female presence in literature, French literary prizes

Датум пријема: 30.8.2018.

Датум исправки: 8.12.2018.

Датум одобрења: 10.12.2018.